DE

DYSMENORRHOEA.

DISSERTATIO

INAUGURALIS MEDICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

ALMA LITTERARUM UNIVERSITATE

FRIDERICA GUILELMA

UT SUMMI

IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES

RITE SIBI CONCEDANTUR

DIE IX. M. APRILIS A. MDCCCXLIV.

H. L. Q. S.

PUBLICE DEFENDET

AUCTOR

CAROLUS SCHWIEGER

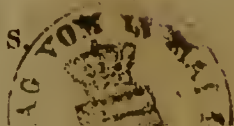
POSTAMPIENSIS.

OPPONENTIBUS:

A. TRANSFELDT, med. et chir. Dr.
A. MARGGRAFF, med. et chir. Dd
G. WENTZ, theol. Cand.

BEROLINI,

TYPIS NIETACKIANIS.

VIRO

CLARISSIMO, DOCTISSIMO,
EXPERIENTISSIMO

FR. GUIL. ALB. PÜHLMANN,

MEDICINAE ET CHIRURGIAE DOCTORI, IN LEGIONE BORUSSICA MEDICO PRIMARIO,

FAUTORI SUO BENEVOLO

HASCE

STUDIORUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

AUCTO

Dysmenorrhoea id menstruationis vitium nominamus, bi in menstruatione ipsa dolores adsunt graviores. Huc utem hi casus referri non possunt, quibus dolores quiem obvii sunt, nec tamen solitum menstruationis moletiarum gradum transgrediuntur, nam alias menstruatio ere quaelibet pro dolorifica (dysmenorrhoea) haberi ossit.

Dolores non solum variis vitae periodis adparent, ed etiam aut longius aut brevius, menstruatione una adernque, perdurant, cui quidem et phaenomena aliqua x parte sese accommodant atque permutantur.

I. Dolores in menstruatione secundum vitae periodum.

Dolores et molestiae aliae ostenduntur:

a) aut in periodo, qua functio menstruationis evolvitur, nec nisi vel primo vel secundo ejus adventu concitantur, vel etiam semestri longius perseverantes evanescunt;

b) aut primo menstruationis initio adsunt, ac nisi arti medicanti forsitan contigerit, ut causas eorum removeret, tam diu perstant, donec periodo superveniente decrepiditatis, functio menstruationis omnino exstinguitur;

c) aut individua, menstruatione incipiente plurimos annos ab omni menstruationis molestia erant libera, et postea demum, causis variis intercedentibus, status quidam morbosi evolvebantur, qui causa menstruationis dolorificae existunt;

d) aut dolores non semper, sed modo passim sentiuntur et causis minutis per menstruationem vim exercentibus procreantur, sicuti fere fit in constitutionibus teneris et sensibilibus, quae et levioribus momentis valde affici solent.

II. Dolores in ipsis menstruationis stadiis orientes.

a) Aut dolores in stadio prodromorum oriuntur, atque evanescunt, ubi fluxus sanguinis incipit (quod stadium durat tum longius tum brevius, per aliquot horas aut per dies octo vel quatuordecim, priusquam fluxus sanguinis incipit, quae quidem fieri solent in menstruationis adventu primo);

b) aut dolores adsunt, menstruatione ipsa autem non adparente, sensim evanescunt;

c) aut dolores inter fluxum sanguinis non remittunt sed perdurant, ita ut, menstruatione perfecta, non jam adsint;

d) aut etiam post menstruationem finitam per aliquod temporis spatium exstant et sensim mitigantur. —

SYMPTOMATOLOGIA.

Diversa sunt symptomata secundum constitutiones. Ubi est aegrota robusta vel plethorica, symptomata pertinent ad systema vasorum; ubi est tenera, gracilis, imbecillis, cujus systema nervorum laborat sensibilitate morbosa, symptomata ibi etiam graviora adsunt. — Partim molestiae aut in genitalibus ipsis, aut in partibus prope sitis sentiuntur, partim in organismo cetero, cum maximus sit consensus inter organa genitalia et abdominis, cerebri, pectoris cavum. Aliquot ante diebus quam menstruatio emanare incipit, doloribus capitis, hemicrania clavoque hoc malum apud nonnullas indicatur, quod praesertim in feminis hystericis accidere solet. Menstruatione propius instante, quae systematis uterini partiumque vicinarum sunt, potissimum phaenomena in conspectum veniunt, ac mox organismus totus compatitur.

Dolores vehementes exoriuntur in regione dorsali et sacrali, qui subito per pelvim vagantur aut usque ad extremitates inferiores descendunt; apud nonnullas vel dolor vel spasmus genitalium externorum subveniunt, ex hoc loco ad uterum usque assurgentes. Item colica menstrualis una cum doloribus trahentibus, tendentibns et constringentibus in abdomine, iique praecipue in regione uteri aut ovariorum, cum sensu quodam urgente conjuncti ad genitalia. Abdomen eodem tempore tum durius et amplius, tum spasmodice contractum. Uterus non minus, si attigeris, crebro tumidus et dolens; status etiam adeo

febrilis oboritur cum affectionibus inflammatoriis consociatus. Per consensum molestiae spasmodicae gignuntur maxime dolorosae in vesica, sicuti stranguria, ischuria doloresque usque ad renes. Ventriculo simul correpto (quod saepissime evenit), cardialgia exoritur ad gradum multimoda, simul cum vomitu spasmodico, immo etiam cruento; organon vicinum, scilicet hepar mox una laborat, ex quo molestiae spasmodicae in hypochondriis, aut secretio fellis adaucta cum incommodis eam comitantibus procreantur. Cerebro praecipue affecto, dolores capitis vehementissimi, hemicrania, clavus hystericus et congestiones ad caput aegrotam excruciant, interdum et amblyopia, dysoecia affectionesque apoplecticae et asphycticae sequuntur. Si organa pectoris laborant, exoriuntur in iis contractiones spasmodicae, dyspnoea, angor vehemens, inquietudo, spasmique sequelae, videlicet turbationes in sanguinis circuitu, saepenumero mammae intumescunt fiunt sensibiles et dolorificae atque nonnumquam humorem serosum emittunt. Praeterea dolores vehementissimos in cervice adparere invenimus, in longitudinem totius dorsi deorsum patentes, et convulsiones universales; phaenomena morbosa ad affectiones adeo vere hystericas et epilepticas augescunt. De cujusmodi affectionibus Tissot ait: »paroissent mettre les malades aux portes de la mort.«

Incommoda, quae cum genitalium et organismi ceteri detrimento menstruationem dolorificam sequuntur pro statu, quo morbus nititur, diverso existunt diversa

)olores soli et per se debilitant organismum totum tur-antque systema nervorum, ex quo morborum formae ariae originem capere possunt; quin immo apud indivi-lua ad hysteriam propensiora dysmenorrhoea per se tiam elicitur.

AETIOLOGIA.

Morbi causa una eademque esse omnino nequit, ioc autem pro certo habendum, nervorum systema naxime in dysmenorrhoeam influere. Attamen non om-iia morbi phaenomena e systemate hoc affecto enucleare possumus, nobisque satis erit, causas quae inprimis hunc morbum efficiant, proponere, inter quas numero:

I. Reproductionem laesam aut alios morbos aut vivendi rationem insequentem.

1) Quod attinet ad reproductionem laesam alios morbos sequentem, inter omnes constat, morbum quendam, ut exemplum proferam febrem, cum corpus pathologice afficiat, functionem physiologice ortam, uti menstruationem, deminuere aut sublevare. Intelligendum quoque est, corpus morbis chronicis et acutis ita affici posse, ut evolutio menstruationis impedita sit. Haec, quae nominavi, menstruationem retardare quidem possunt, sed morbi cujusdam formam non semper efficiunt, organismo, cum reproductio individualis imperfecta sit, nihil ad genus propagandum procreante. Ubi autem individuum jam ita perfecte for-

matum est, ut validum ac robustum sit, nutritio ejus bene valeat, organa autem sexualia, praecipue uterus, imperfecta maneant, quod fieri solet scrophulosi, physconiis organorum abdominis febri intermittente ortis, ulceribus, exanthematibus aliisque; molimina menstruationis in lucem proferuntur, quo efficitur, ut mens abalienetur, idiosyncrasiae, spasmi, epilepsia, chorea St. Viti, congestiones ad alia corporis organa, haemorrhagiae, fluxus mucosi oriantur. Sed in systema vegetativum quoque vis exseritur, indigestio quidem, obstructiones, diarrhoeae subveniunt, sanguificatio fit imperfecta, unde chlorosis formatur, systemate lymphatico succumbente, hydropis phaenomena accedunt.

2) Quod attinet ad reproductionem vivendi rationem sequentem, iidem morbi, quos jam antea nominavi, ea individua occupant, quae eo, quod semper sedent, curis ac moerore afficiuntur, nutrimentis malis iisque corruptis fruuntur, sanguinis circulationem in abdomine malam reddunt. Organis autem sexualibus jam antea libidinibus debilitatis, ita ut menstruatio atque facultas gignendi sublata sit, nervorum systema afficitur.

II. Corporis habitum virilem; ubi tota fere corporis formatio est perversa, organis sexualibus integris. Corpus virginum, quae nominantur viragines, magnitudine est insigni, thorax largior atque altior, ductus oris graviores cernuntur, pilorum formatio in labio superiori adest, ossa totius corporis crassiora et magis ampla, abdominis forma est complanata, pelvis arctior. Quo fit, ut menstruatio

erius accedat, eique maximae molestiae atque molimina int superanda.

III. Plethorum universalem. Manifestatur haec raeterquam signis, quae in summa designant plethoricum tatum, etiam symptomatibus, quae sequuntur: priusquam anguis menstruus effluit, sanguinis ad genitalia et pares vicinas copiosissime profusi vehementi impetu dolores in regione sacrali et extremitatum gravitas oboriuntur. Aegrota in genitalibus percipit sensum quendam caloris adaucti, item nisus, tensionis et punctionis. Regio hypogastrica tumida, calida, ac manibus attrectantibus uterus perspicue attingendus, qui sanguine in vasis ejus congesto, aeque sese exhibet tumidum. Vagina et pudenda turgescunt et fiunt calida; saepissime et stranguria adeoque ischuria adest. Mammae intumescunt, quibus phaenomenis accedit status febrilis cum pulsu accelerato, pleno et duro. Aegrotae vertigine, apoplexia, asphyxia laborant. Efficitur hic status, ubi systema arteriosum valde venosum in utero superat, activitas productiva massaque sanguinis amplificatur, denique congestiones ad uterum commoventur.

IV. Statum inflammatorium. Plethora enim etiam absente, menstruationem dolorificam crebro in statu inflammatorio nisam esse animadvertimus. Inflammationis gradus aeque diversi sunt ac phaenomena. In inflammatione gradus altioris menstruatio prorsus suppressa, nec ulla locum habet dysmenorrhoea. Contra ea menstruatio in lucem prodit phaenomenis simul cum vehe-

mentissimis, ubi inflammatio incipiens et irritatio vaso-rum affuerit. Hic vero status, quoniam spasmodicus cum inflammatorio conjungitur, promiscuus est. Affectibus variis dysmenorrhoeam ibi videmus praeditam, ubi me-tritis vera, sed decursu chronica interest, dysmenor-rhoeaeque originem praebet. Quod spectat ad metriti-dem chronicam, extra menstruationem manifestatur af-fectionibus notis et vulgatis. Qua imminente sympto-mata metritidis omnia majorem in modum augescunt aliaque accedunt. Mox, sicuti Richter profitetur, sub-veniunt mensium anomaliae; fiunt irregulares, dolorifici consociantur cum affectionibus plurimis spasmodicis, ac quo copiosius effunduntur, sanguisque emissus, aliqua ex parte saltem nigricans frustulisque intermixtus; menses denique evadunt lividi malumque solito fluor albus comi-tatur. Ambarum specierum summum discrimen in e-cernitur, quod in metritide chronica dolores, quamvis minores, perpetuo tamen permanent, ac tempore tantum menstruo deprehenduntur majores, dum in prima speci interdum jam abeunt, simulac menstruatio sese ostende-rit. Metritis chronica per menstruationem conjungitu cum affectionibus spasmodicis, quae quidem phaenomen existunt magis consensualia in organis cum vicinis tum remotioribus. Fluxus sanguinis in metritide chronic saepenumero degeneratur in nimium, fluxumque sangui-neum sequitur fluor albus; dum in altera menstruati vel parca vel suppressa in cōnspectum venit. Intume-scentia uteri, metritidi chronicae propria, nunquam i

fastigium attingit in altera. Causae statum inflammatorium producentes maxime multiplices. Inter momenta, quae morbi opportunitatem habent, haud omittendae sunt hoc loco periodi diversae, quarum prae ceteris periodus functionis sexualis sese evolventis. Sicuti in periodo sic dicta dentitionis status inflammatorius in capite conflatur, ita nonnunquam accidere solet in periodo functionis evolvendae sexualis, nisi forte in purgatione intercedente menstrua exstinguatur. Periodus quaeque menstruationis per se aeque atque aetas, qua menstruatio manare desitura est, statum quemcunque inflammatorium eoque menstruationem dolorificam adjuvat. Ad quam proclivior est constitutio sana, valida et robusta, quam ob causam frequentior reperitur apud feminas rusticas quam urbanas; item individua sensibilia, irritabilia, sanguine abundantia, coëundi libidine ardentiore praedita.

Causae occasionales omnia fiunt, quae vim irritantem in organismum totum exserant atque praesertim in genitalia, eaque ad activitatem adauctam compellant.

V. Spasmum. Spasmus plerumque sensibilitate adaucta cum totius organismi tum in genitalibus locali utitur fundamento. Quo ex utroque phaenomena hac forma prodeuntia originem trahunt.

Aliquot jam ante diebus apud nonnullas malum praenuntiatur doloribus capitis pervehementibus, hemicrania et clavo. Quae phaenomena mihi videntur activitatis adauctae in organa pelvis conversae, per consensum elicita. Menstruationis vel prodromi vel comites

vel sequelae dolores oboriuntur tendentes aut secantes. ex intervallo recurrentes, iis, quos in partu mulieres perpetiuntur, haud dissimiles, scilicet in utero, in regione sacrali ligamentorumque uteri latorum et ovariis. Interdum uterus multis cum doloribus ac sensu, quasi aliquid calidi per vaginam vi detrahatur, in pelvim, ut ita dicam, detruditur. In aliis fit contrarium, uterus enim ligamentis sursum trahi videtur.

Uterus saepe maxime sensibilis et modo extentus, modo vice mutata spasmodice contractus. Spasmo latius diffuso aut affectione per consensum facta, nisus progignitur spasmodicus in vesicam urinariam et intestinum rectum, item colica. In hoc quoque casu ventriculus et caput inprimis afficiuntur, unde cardialgia cum suis phaenomenis et clavus. Neque magis organa pectoris restant immunia et intacta. Partim spasmis transeuntibus topicis, partim sine his convulsiones universales prorumpunt, affectiones vere hystericae, epilepticae et catalepticae. Creberrime has animi deliquia comitantur. Exploratione instituta, uterus nonnunquam reperitur inflatus, durus et persensibilis. Molestiae modo nominatae praesertim in periodo prodromorum menstruationis occurrunt et simulac spasmus per se ipsum coeperit confici, symptomatibus remissis, adparet menstruatio. Quae dum est, medio in fluxu, phaenomena desistere solent; attamen etiam post menstruationem fluere cessantem per aliquod tempus obtinent, immo crescunt, quod potissimum menstruationis rationi ad sanguinis quantitatem sine dubi

ribuendum est. Plerumque menstruatio parca est. Hoc lucet ex eo, quod individuorum productivitas ex hac iorbi forma laborantium saepenumero offenditur diminuta, uo scilicet casu sanguis parcius emissus salutaris iis ac ecessarius est; interdum forsan etiam tensio spasmodica i vasis uterinis diutius perseverans ejus rei adjutricem ese praestat. Nonnunquam tamen vice versa menstruao nimia existit. Quemadmodum status spasmodicus rebro conjungitur cum inflammatorio in genitalibus, ita ontra ea cum sensibilitate adaucta saepius consociatur tatus inflammatorius; sensibilitas enim et irritabilitas imis arcte invicem sese attingunt, quam ut non invicem sese provocent. Praeterea id praecipue respicienum est, apud individua sensibilia, inter quae haec forma periritur frequentissima, genitalium sensibilitatem interum mire augeri humorumque confluxum maxime amplicatum, quin etiam spasmum in genitalibus ipsum cirulatione sanguinis impedita, multum contribuere ad comlicationem hanc procreandam.

Malo obnoxia sunt individua constitutionis tenerae gracilis, instructa insuper musculorum fibris energia inori, colore cutis albo. Porro ad hoc incommodum ropensiores sunt personae, quae nimis mature in maimonium ducebantur, aut coelibes, denique quae scrohulis glandularum mesentericarum et vermibus intestiorum laborant. Causae occasionales in summa hac fere unt, quae organismum debilitent et cum sensibilitatem

ejus in universum, tum praesertim genitalium augeant, sed non minus et hae, quae vim quamcunque irritantem in systema nervorum exserant et in activitatem abnormem determinent.

VI. Vitia uteri organica.

Huc pertinent:

1. Rigiditas uteri.

Parenchyma uteri aequo firmius et durius aut cuti uteri interna solidior quam fas, vasorum fines vel minu laxi vel turgidi. Genitalia cetera si ad gradum perfe ctum exculta sunt, gaudentque sensibilitate justa, orga nismo vi productiva sufficiente praedito, sanguis period menstrua ad genitalia decurret. Cui affluxuro quonia obveniunt obstacula, sensibilitatisque in genitalibus leva men ad tempus congruum et opportunum minime co sequitur, idcirco in genitalibus sensibilitas congerati irritatioque eo magis in nervis progignatur necesse es Quare praeter dolores in genitalibus vehementissimo qui partim magis indolis spasmodicae partim inflamm toriae sunt, convulsiones et spasmos exoriri cernim tum locales tum universales, affectiones epilepticas co gestiones ad alias partes cum harum sequelis. Dolor per totam periodum perstant, menstruatio aut parca aut suppressa. Verum solis ex his phaenomenis causa ipsam non perspicimus, quamobrem complura alia in au

ım vocare debemus. Hoc vitium vertitur in utero non l perfectionem rectam usque exculto, quare hunc stam conspicimus:

a) Saepius in periodo evolutionis, in menstruatione ıt prima aut secunda; nam menstruatio non raro ofluere incipit, priusquam uterus perfecte formatus t; quod etiam si non ita sese habeat, vasa interdum men solidiora sunt, nec facile cedunt. Statu rigido tem postea longius in dies perducto, molestiae semr adparent.

b) Apud virgines aetate provectiores uteri parenyma facilius solidum fit et durescit. Periodus decreditatis non minus hac de causa huic morbo crebro orinem dare solet.

c) Fibrae totius corporis si rigidae sunt, uteri quoe ita plerumque comparatas esse recte colligere posmus.

d) Mulieres sic dictae semimares rigiditati uteri ıgis expositae sunt, quia systema uterinum in iis adum excultum non assequitur, corpusque aliquanto t firmius.

e) Feminis ejusmodi gravescentibus et graviditatem rum et partum multi dolores concomitari, partusque aecipue periodi secundae longius durare solent. Quae ılieres facillime tum abortum patiuntur, quando uterus tis extendi se non sinit.

f) Exploratione instituta interna cervix uteri inve
nitur non raro durissima.

g) Desunt causae aliae menstruationis dolorificae.

h) Ex juvantibus et nocentibus denique haec reru
conditio concluditur.

2. Scirrhus et carcinoma uteri.

In uteri ore saepe tumor formatur dolorificus, q
obcallescit sensim sensimque. Cujus signa menstruatio
progrediente in conditionem in dies deteriorem vertuntu
Fluxus menstruus sub initio scirrhi satis bene procedere
cum doloribus tamen in utero et pelvi adauctis, dy
phoriaque majori conjunctus est. Aegrota sensum a
auctum praesertim ponderis cujusdam et quasi nisum
partu in utero percipit.

Scirrho in carcinoma transgresso dolores augescu
diutiusque perseverant. Aut pungentes sunt aut urent
et punctiones per totam pelvim raptim demittunt. An
menstruationis adventum existunt majores, et plerumq
sanguine profundi coepto remittunt. Menstruatio simul i
ordinata, tum nimia tum parca. Fluidum ichorosum atq
valde foetidum emanat, viribusque sensim sensimque d
bilitatis, mors tandem dolores vehementissimos finit.

Uteri indurationes benignae et cicatrices menstru
tionem multo mitiorem reddunt. Cognoscendae su
partim ex investigatione, partim e causis antecedentib

3. Steatoma, Sarcoma, Osteotoma uteri, Lithometra, Polypodes.

Hae quidem uteri desorganisationes sicuti vulgo ·n symptomatibus inflammatoriis oriuntur, non semper comitatae sunt, sed cognoscendae et sensu aegrotarum so et exploratione obstetricia sive externa sive interna. egrota sensu affecta est nisus, plenitudinis, gravitatis in lvi, dolorum pervagantium ad extremitates inferiores, organa urinaria, intestinum rectum. Utero valde inmescente, excretiones alvi et vesicae urinariae prohintur, digestio fit imperfecta, dein hydrops ascites atе pedum oedema sequuntur. Functiones quoque symatis uterini sunt perversae, menstruatio aut mimia frequentior aut rarior et parcior videtur, moliminibus enstruationis maximis. Saepius sterilitas inde sequitur, t conceptione facta facillime abortus procreatur.

Abitus sanguinis menstrui impeditus ob uterum, vaaam et labia vel concreta, vel membrana quadam occlusa.

Haec vitia organica plurimum quidem sunt congenita, amen et postea demum e variis harum partium morbis ntrahi possunt. Sanguis quidem inter ea secernitur, foras ro emanare non potest, sed vel in vagina vel in utero vel

in utrisque accumulatus, conditionem variam ibi assumit. Uteri nonnunquam ambitus ad istum mirifice crescit, ut graviditatem suspicari possis, quo perducimur eo facilius quoniam et mammae in eum immutantur modum ut in in graviditate ipsa. Quo cum malo plerumque etiam extra tempus menstruum molestiae eximiae conjunctae sunt rarius tantum omnino absunt, sed vel minores vel majores locum habere solent. Dolores oboriuntur spasmodici urgentes, iis ex partu similes, in genitalibus gravitas maxima et lassitudo in extremitatibus inferioribus, molestiae in mingendo et alvo ejicienda, item anxietas vertigo, dolor capitis atque omnino valetudo infirma Menstruatione intercedente, tumor et molestiae ceterae augescunt: accedunt colica menstrualis, affectiones in universum spasmodicae, angor maximus, vomitus, congestiones ad organa alia, vertigo, immo animi deliquia et affectiones apoplecticae. Diebus quidem aliquot praeter lapsis et tumor et phaenomena alia rursus decrescunt periodo autem subsequente cum acerbitate eo majori redeunt. Exploratione instituta hoc vitium facillime detegitur, nisi forte (quod rarius usu evenire solet) orificium uteri externum apertum sit, collum autem crescendo coaluerit.

VII. Dislocationes uteri.

In his multum abest, ut menstruatio dolorifica semper adsit; quamvis enim neutiquam in animo sit negare circuitu sanguinis cohibito, ab illis simul hanc posse pro-

eari; attamen aut statibus inflammatoriis aut spasmodi-s aut etiam aliis, qui dislocationes consecuti evolvan-ir, plurimum attribui debere censeo. Diagnosis ibi idem quae dislocationum est.

Praeter status relatos sunt certe et alii nonnulli, ui causa menstruationis dolorificae fiunt, quorum ta-en summos et primarios jam supra a me enumeratos se existimo. His itaque modo me contineam.

PROGNOSIS.

Haec sese accommodat

1) ad causas, id respiciens, num removeri istae ossint. In universum tum existit melior, cum ex cau-s dynamicis originem trahit; interdum vero et tunc orbus vel difficillime vel omnino non sanatur.

2) Ad acerbitatem phaenomenorum et periculum nstitutionemque individui.

3) Ad tempus, quo dysmenorrhoea adparet. Nam ae menstruationi primae intercedit, sua sponte saepis-me tollitur. Hoc malum crebro cum per matrimonium m per graviditatem susceptam sanatur, quanquam ve-un est, individua hoc incommodo implicita et concipere

difficillime et conceptione effecta, facile pati abortum. Dysmenorrhoea interveniente sub periodum decrepiditatis saepenumero status inflammatorius aut scirrhus in caus est; e quibus tum prognosis repetenda.

4) Ad rationem quantitatis et qualitatis sanguini emissi. Quo menstruatio magis discrepat in his a norm sua solita, eo pejus praesagium.

CURA.

Dividitur a) in curam morbi ipsius. Quae fit pe riodo durante prodromorum et menstruatione praesent

b) In causas menstruationis dolorificae removendas Quarum cura intervallo duarum periodorum menstruarum plerumque interponitur, ac nonnullis tantum casibus tem pore menstruo ipso peragenda. Curatio morbi ipsius fine habet dolores et molestias ceteras aut avertendi aut sal tem mitigandi. Curam vero, prout vel e systemate va sorum vel nervorum nascatur, nobis subeundam esse di versam luculenter perspicis. Pariter quoque momen causalis in morbo curando maxima habenda est ratio quoniam casibus singulis copia nobis datur id ipsum si mul removendi, quo facto rectissime finem exoptatum

sequi possumus. Ibi nimirum cura symptomatica con-
uit cum cura radicali.

Curationem pro statibus diversis nunc percurram.
·imo tractandum de ea forma, cui status aut plethoricus
t inflammatorius fundamento est. Quem statum utrumque
mplector propterea, quod in curatione alter cum altero
mis conveniat, quam ut inter eos discrimen facerem.
ethodus ibi in universum indicata est debilitans, cujus
men gradus modificandus. Si morbus afficit individua
ethorica et robusta, febrisque interest vasorum con-
icua, colica menstrualis eximia, metritis incipiens; si
rro menstruatio aut nulla procedit aut modo parca,
i pro tempore et habitu missiones sanguinis tum uni-
rsales ex pedibus, tum locales, haeque praesertim hi-
dinum ope instituendae, quae hirudines maximam uti-
atem afferre solent ibique etiam inprimis idoneae sunt,
ıae adhibeantur, ubi affectiones existunt mitiores. In
um interdum pro habitu diverso proponamus sales anti-
ılogisticos, nitrum, magnesiam et kali sulphuricum, tart.
rtarisat., depuratum, modo solum et magis qua remedium
ıtiphlogisticum, modo obstructione praesente, remedium
xans, cui libenter pulpam tamarindorum aut mannam
ldimus. Deinde acida vegetabilia, ac praecipue acidum
rtaricum vel citricum. Sales praebemus plerumque una
ım oleosis, mucilaginosis vel emulsionibus; aut has
iam solas, quoniam ob vim suam relaxantem imminuunt

irritationem inflammatoriam, doloremque et spasmos i organis uropoeticis, genitalibus leniunt.

Ad remedia externe adhibenda pertinent balnea te pida et tota et dimidia, cataplasmata calida aut sicca au humida; deinde clysmata, eaque pro habitu diverso mod refrigerantia et evacuantia, modo irritationem mitiganti ex mucilaginosis simul cum oleo lini, ol. olivarum et s milibus parata; denique injectiones ex oleosis et muc laginosis, cicuta, hyoscyamo etc. eo potissimum cas quo cervix uteri maxime affecta est.

Quamdiu status inflammatorius admodum praevale tamdiu diaeta iis, quae modo diximus, adaequetur n cesse est. Apta autem alimenta vegetabilia, mucosa facile concoquenda, pro potu aliquid acidi. Irritamen insuper omnia ab aegrota prohibeantur, tegumentaq frigida sint oportet.

Statu vero inflammatorio maxima ex parte amot cum tantum magis spasmodicus quidam intersit, intern applicamus, praeter supra nominata, remedia oleosa mucilaginosa, extr. hyosc., remedia acid. hydrocyani continentia, digitalem et cum praecautione quadam etia opium. Cum refrigeratio causa fuerit, tribuamus di phoretia, mitiora, flor. chamomill., sambuci, antimonial spiritum Mindereri, pulv. Doweri. Mutamus eodem ten pore methodum refrigerantem, diaetamque magis di phoreticam adhibemus.

Si spasmus et sensibilitas adaucta causa exstit

ysmenorrhoeae, phaenomenorum acerbitas et periculum
ituraque causarum occasionalium in remediis eligendis
gradu applicationis nos ducere debent. Praeterea sy-
ematis vasorum status respiciendus est, ne ei activitate
ajore forsitan praedito, opio et remediis huic si-
ilibus plus damni quam emolumenti afferamus. In
mediis irritantibus sunt flores chamomill., Kali sul-
turicum cum extr. chamomill., radix valer., spiritus
tri dulcis, liquor anodynus Hoffm., castoreum, aut in
ibstantia aut forma tincturae. Asa foetida, liquor
C. S., aut sola aut cum opio conjuncta, pulv. Dow.,
iium, moschus.

Si refrigeratio una in causa est, praebemus partim
media ejusmodi, quae, uti opium, transpirationem ad-
vent; partim his adjicimus diaphoretica. Sanguine
enstruo profundi coepto et nimis copioso, quando ae-
otae vires simul exhaustae sunt, methodus nobis ad-
inda est contra menstruationem nimiam indicata.

Ad remedia externa et hic pertinent prae caeteris
lnea tepida, infecta etiam herbis antispasmodicis, va-
raria et pediluvia; cataplasmata super regionem hypo-
stricam, parata e speciebus emollientibus, flor. chamom.,
rb. menth., herb. hyoscyam., panni lanei tenuiores ca-
facti, infrictiones oleorum pinguium, unguentorum opia-
rum, ol. hyosc. et opii, infrictiones irritantes volatiles;
ictio lenis sola manu calefacta; clysmata ex infus. cham.,
ler. cum oleosis, mucilaginosis, praecipue cum asa foe-

tida vel opio conjuncta. Alvo adstricta, antea clysma laxans admovendum oleo Ricini; injectiones in vaginam e cham., valer., hyosc., genitalium suffitiones, derivationes eaeque praesertim ad mammas.

Alimenta sint facilia concoctu, attamen animalia et plus nutrientia, potio mucosa. Regimen magis diaphoreticum sit oportet, quocirca praestat aegrotam in lecto remanere.

In rigiditate uteri commemoranda jam supra vidimus, phaenomena tum magis affectionum systematis vasorum, tum nervorum indicia prae se ferre, plerumque tamen systema utrumque eodem tempore affectum. Quamobrem et modum curandi saepe duplicem esse oportet.

Primo ac praecipue, ubi fluxus menstruus aut prorsus non procedit aut parcissimus est, phaenomena periculosa sanguinis missione, hirudinibus et methodo ceteri antiphlogistica avertere studemus; tum remedia acidum hydrocyanicum continentia aut his similia applicamus, ut impetum systematis nervorum oppugnemus. E remediis extrinsecus adhibendis tunc balneis tepentibus, inprimis saponariis utimur. Nec minus in scirrho hirudines saepenumero admovere, nitrumque et similia praebere debemus, eaque minus ob dysmenorrhoeam una praesentem quam ut inclinationem ad scirrhum ad augendum cum congestionibus ad uterum in universum conjunctam coërceamus, scirrhumque cohibeamus, quominus in carcinom

anseat. Contra dolores ipsos applicamus opium, belladonnam, hyoscyamum, praecipue aquam laurocesi, externe injectiones e remediis similibus praeratas.

Adversus atresiam uteri et vaginae pro habitu et mpore adhibemus methodum vel antiphlogisticam vel itigantem, impedimentumque mechanicum levamus artis irurgicae legibus convenienter.

Cum polypodes, dislocationes uteri etc. causae ysmenorrhoeae fuerint, phaenomena praesentia in cundo duces sequi debemus.

VITA.

Natus sum ego, Carolus Fridericus Adolphu[s] Schwieger, die XXI. mensis Augusti anni MDCCCXVII[I] Postampii, patre Joanne, praematura morte, proh do-lor! erepto, matre Julia e gente Polentz, qua ad-huc viva intime gaudeo. Confessioni addictus sum evangelicae. Educatus sum in orphanotropheo Oranien-burgensi. Annos XV natus, Postampium me contul[i] ibique gymnasium frequentavi per sex annos, quod tun[c] clarissimo directore Riegler florebat et etiam nunc flo-ret. Testimonio maturitatis instructus, anni MDCCCXL mense Majo civibus reg. Academiae medico-chirurgica[e] militaris adscriptus, tribus annis post inter cives institu[ti] medico-chirurgici Friderico-Guilelmiani receptus sum [et] per quadriennium virorum illustrissimorum et celeberr[i]morum hisce interfui lectionibus: Cel. Beneke de logic[a]

psychologia; Cel. Turte de physice et pharmacia; Ill. itscherlich de chemia; Ill. Link de botanice, de storia naturali; Ill. Hecker de encyclopaedia medica, pathologia generali, de medicinae historia; Ill. chlemm de osteologia, syndesmologia, splanchnologia, anatomia sensuum organorum; Ill. Mueller de anamia et universa et pathologica, de physiologia; Cel. ck de semiotice et therapia generali; Cel. Mitscherch de materia medica; Ill. Schoenlein de patholo- et therapia speciali; Ill. Horn de morbis psychicis syphiliticis; Ill. Juengken de chirurgia speciali; Ill. sper de arte formulas medicas rite concinnandi, de dicina forensi; Cel. Kluge de arte fascias rite imnendi, de ossibus fractis et luxatis, de chirurgia gerali, de arte obstetricia; ejusdem et Cel. Froriep de iurgia.

In arte cadavera rite secandi duces mihi fuere viri Mueller et Schlemm. Exercitationibus clinicis dicis, chirurgicis, ophthalmiatricis, obstetriciis, medicoensibus interfui virorum Ill. et Cel. Dieffenbach, uge, Schoenlein, Juengken, Wolff, Barez, sper.

Quibus omnibus viris, optime de me meritis, quas ssum maximas ago semperque habebo gratias.

Jam vero tentaminibus, et philosophico et medico nec non examine rigoroso coram Gratioso Medicorum Ordine rite superatis, spero fore, ut, dissertatione thesibusque publice defensis, summi in medicina et chirurgia honores in me conferantur.

THESES.

Morbi syphilitici sine mercurio sanari non possunt.

Hydrops non est morbus, sed morbi symptoma.

Doloris sedes non semper sedes morbi.

Libri medici, quos dicunt populares, plus nocent quam prosunt.